

Διαβίωση, εργασία και COVID-19

Πρώτα ευρήματα – Απρίλιος 2020

Εισαγωγή

Σε διάστημα μόλις λίγων εβδομάδων, η πανδημία COVID-19 έχει αλλάξει ριζικά τις ζωές των ανθρώπων ανά την υφήλιο. Εκτός από τις καταστροφικές συνέπειες για την υγεία στα άτομα που επηρεάστηκαν άμεσα από τον ιό, η πανδημία του COVID-19 είχε σημαντικές επιπτώσεις στον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ζουν και εργάζονται, επηρεάζοντας βαθιά τη σωματική και διανοητική τους ευημερία.

Προκειμένου να «συλλάβει» τις άμεσες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης, το Eurofound ξεκίνησε μια διαδικτυακή έρευνα μεγάλης κλίμακας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και μετά τις 9 Απριλίου. Με τίτλο Διαβίωση, εργασία και COVID-19 ("Living, working and COVID-19"), ο στόχος της έρευνας είναι να εξετάσει τον αντίκτυπο στην ευημερία, την εργασία και την τηλεργασία και στην οικονομική κατάσταση των ανθρώπων

που ζουν στην Ευρώπη. Περιλαμβάνει μια σειρά ερωτήσεων που σχετίζονται με άτομα διαφόρων ηλικιακών ομάδων και συνθηκών διαβίωσης. Οι περισσότερες από τις ερωτήσεις βασίζονται στην Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Ποιότητα Ζωής του Eurofound (Eurofound's European Quality of Life Survey-EQLS) και την Ευρωπαϊκή Έρευνα για τις Συνθήκες Εργασίας (European Working Conditions Survey-EWCS), ενώ άλλες ερωτήσεις είναι, νέες ή έχουν υιοθετηθεί από άλλες πηγές, όπως οι Στατιστικές για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης της ΕΕ (EU Statistics on Income and Living Conditions-EU-SILC).

Έως τις 30 Απριλίου, περισσότερα από 85.000 άτομα είχαν ήδη λάβει μέρος στην ηλεκτρονική έρευνα¹. Η έρευνα θα παραμείνει στο διαδίκτυο κατά τη διάρκεια των επόμενων λίγων μηνών για να καταγράψει τον αντίκτυπο κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 στη ζωή και την εργασία

1. Όλες οι μεμονωμένες απαντήσεις σταθμίστηκαν για να αντικατοπτρίζουν το δημογραφικό προφίλ του δείγματος όσον αφορά την ηλικία, το φύλο, την περιοχή και την εκπαίδευση κάθε κράτους μέλους και της ΕΕ των 27 συνολικά. Για περαιτέρω μεθοδολογικές πληροφορίες, παρακαλώ δείτε <https://www.eurofound.europa.eu/topic/covid-19>

στην ΕΕ και τα τελικά αποτελέσματα θα δημοσιευθούν τον Σεπτέμβριο του 2020. Αυτό το ενημερωτικό δελτίο παρουσιάζει τα πρώτα κύρια ευρήματα που καταγράφηκαν τον Απρίλιο του 2020, όταν οι περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονταν σε καθεστώς "lockdown" που εισήγαγαν οι εθνικές κυβερνήσεις σε μια προσπάθεια να ελέγξουν και να επιβραδύνουν την εξάπλωση του ιού COVID-19 στον πληθυσμό².

Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν μια Ευρώπη που παλεύει να ανταποκριθεί στο κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19, με πολλούς από τους ερωτηθέντες να αναφέρουν υψηλά επίπεδα μοναξιάς σε συνδυασμό με χαμηλά επίπεδα αισιοδοξίας για το μέλλον τους. Συνολικά, οι άνθρωποι δείχνουν κάποια μείωση στην ευημερία τους. Οι ερωτηθέντες αναφέρουν επίσης μια δραματική πτώση της εμπιστοσύνης στην ΕΕ και τις εθνικές κυβερνήσεις τους, με χαμηλά επίπεδα να αναφέρονται σε πολλές χώρες. Τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν επίσης μια αύξηση στην τηλεργασία και, για έναν αυξανόμενο αριθμό ερωτηθέντων, ένα αίσθημα ανασφάλειας σχετικά με την εργασία τους με μια δραματική μείωση του εργασιακού χρόνου. Εν τέλει, η έρευνα δίνει μια πλήρη εικόνα των ανθρώπων σε και στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ που έχουν δει την οικονομική τους κατάσταση να χειροτερεύει και ανησυχούν βαθύτατα για το οικονομικό μέλλον τους.

Ποιότητα Ζωής και COVID-19

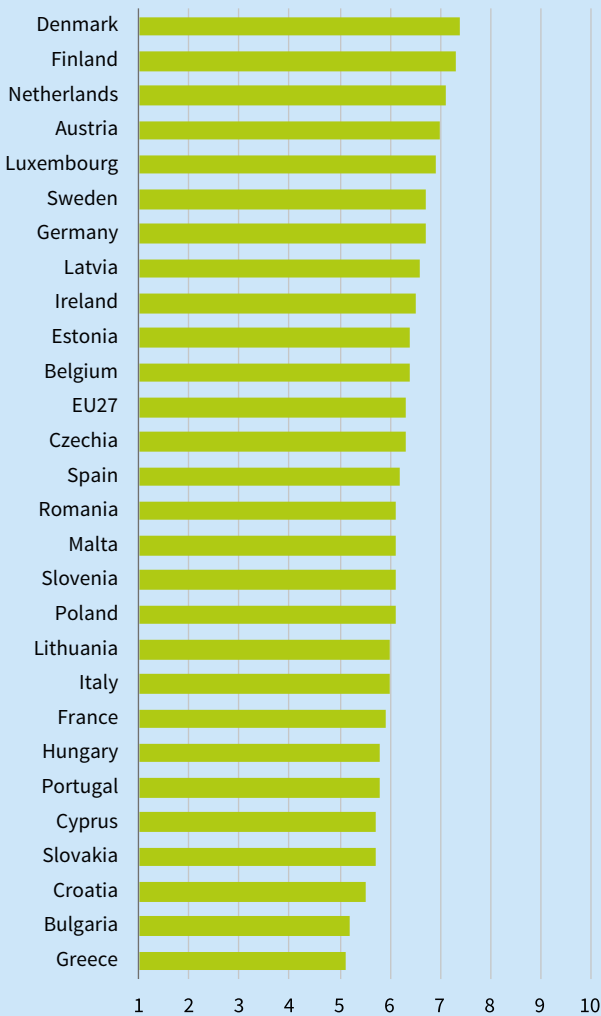
Ικανοποίηση από τη ζωή, ευτυχία και αισιοδοξία είναι κάτω από τα συνήθη επίπεδα

Η υποκειμενική ευημερία των ερωτηθέντων τον Απρίλιο του 2020 ήταν σχετικά υποτονική: στην ΕΕ συνολικά, οι άνθρωποι αξιολόγησαν την ικανοποίηση από τη ζωή τους κατά μέσο όρο στα 6,3 και την ευτυχία στα 6,4 σε μια κλίμακα από το 1 έως το 10. Και τα δύο είναι κάτω από τις βαθμολογίες που δίνονται στις πρόσωπο-με-πρόσωπο γενικές έρευνες πληθυσμού, όπως η Ευρωπαϊκή Έρευνα Ποιότητας Ζωής (Eurofound's European Quality of Life Survey-EQLS), η οποία το 2016 μέτρησε τη μέση ικανοποίηση από τη ζωή στην ΕΕ στα 7,0 και την ευτυχία στα 7,4. Άτομα ηλικίας 50 ετών και άνω στην έρευνα COVID-19 είχαν κάπως υψηλότερη ικανοποίηση (6,4) και ευτυχία (6,5) από ομάδες νέων και μεσαίων ηλικιών, οι οποίες αξιολόγησαν την ικανοποίηση από τη ζωή στα 6,2 και 6,1 αντίστοιχα και την ευτυχία στα 6,3 και οι δύο. Τα άτομα που ήταν άνεργα είχαν σημαντικά χαμηλότερη ικανοποίηση από τη ζωή (4,7) σε σχέση με τον μέσο όρο.

Η ικανοποίηση από τη ζωή σε διάφορες χώρες φαίνεται στο Σχήμα 1 παρακάτω. Ενώ όπως ήταν αναμενόμενο η Δανία και η Φινλανδία έχουν τις υψηλότερες βαθμολογίες στα 7,4 και 7,3 αντίστοιχα, είναι ενδιαφέρον ότι η Γαλλία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με τον χαμηλότερο μέσο όρο ικανοποίηση από τη ζωή (5,9) – μια θέση που δεν κατέχει γενικά σε άλλες έρευνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την κρίση του COVID-19.

2. Αποτελέσματα από την τέταρτη Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Ποιότητα Ζωής (EQLS) που πραγματοποιήθηκε το 2016 αναφέρονται σε όλες τις πληροφορίες ως συμπραζόμενα. ωστόσο, η άμεση σύγκριση δεν είναι δυνατή λόγω της διαφοράς στον τρόπο έρευνας.

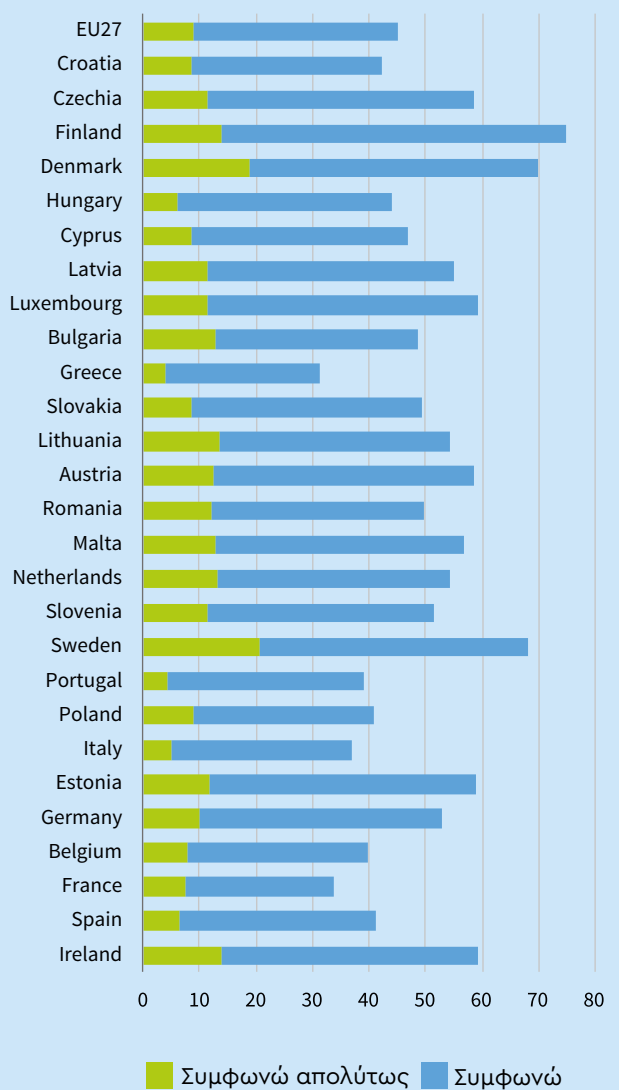
Σχήμα 1: Ικανοποίηση από τη ζωή των ερωτηθέντων ανά χώρα



Πηγή: Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, όλα τα στοιχεία πρέπει να αναφέρονται ως σύνολο δεδομένων Eurofound (2020), Living, Working and COVID-19 dataset, Dublin

Προφανώς, η κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία είχε τεράστια επίδραση στην αισιοδοξία των ανθρώπων για το μέλλον τους, με μόλις το 45% να δηλώνουν ότι ήταν αισιόδοξοι για το δικό τους μέλλον τον Απρίλιο του 2020 – σε σύγκριση με το 64% στην Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Ποιότητα Ζωής το 2016. Οι ερωτηθέντες από τις χώρες της ΕΕ που έχουν πληγεί περισσότερο (Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία) ήταν από τους λιγότερο αισιόδοξους για το μέλλον, με τις αξιολογήσεις τους να πέφτουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ· στην περίπτωση του Βελγίου

Σχήμα 2: Αισιοδοξία των ερωτηθέντων για το μέλλον τους ανά χώρα (%)



και της Ισπανίας οι αξιολογήσεις αυτές ήταν προηγουμένως πιο αισιόδοξες από τον μέσο όρο της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Ποιότητα Ζωής.

Η αισιοδοξία μειώθηκε με την αύξηση της ηλικίας, με το 53% όσων είναι κάτω των 35 να δηλώνουν ότι είναι αισιόδοξοι, σε σύγκριση με μόλις το 41% των ατόμων άνω των 50. Οι άνεργοι ήταν οι λιγότερο αισιόδοξοι για το μέλλον τους (26%), και υπήρχε επίσης μια αξιοσημείωτη διαφορά μεταξύ των εργαζομένων (50%) και των αυτοαπασχολούμενων (43%).

Όταν ρωτήθηκαν για το αν είναι αισιόδοξοι για το μέλλον των παιδιών και των εγγονιών τους, οι βαθμολογίες είναι ακόμα χαμηλότερες: το υψηλότερο ποσοστό ήταν 36% μεταξύ εκείνων της ομάδας μέσης ηλικίας (35-49), σε σύγκριση με το 33% στους νεότερους (18-34) και το 32% στους μεγαλύτερους (50+). Αυτό επιβεβαιώνει την ανησυχία των ερωτηθέντων για το μέλλον τους.

Οι νέοι και εκείνοι που δεν εργάζονται έχουν χαμηλότερη ψυχική ευεξία

Ο δείκτης ψυχικής ευεξίας WHO-5 μετρά τις διαθέσεις των ανθρώπων τις προηγούμενες δύο εβδομάδες με βάση πέντε δηλώσεις θετικών συναισθημάτων³. Η ψυχική ευεξία μετρήθηκε σε μια κλίμακα από 0 έως 100. Μεταξύ των ερωτηθέντων στην έρευνα COVID-19, η μέση ψυχική ευεξία ήταν σχετικά χαμηλή στο 59 (στην EQLS του 2016 μετρήθηκε στο 64).

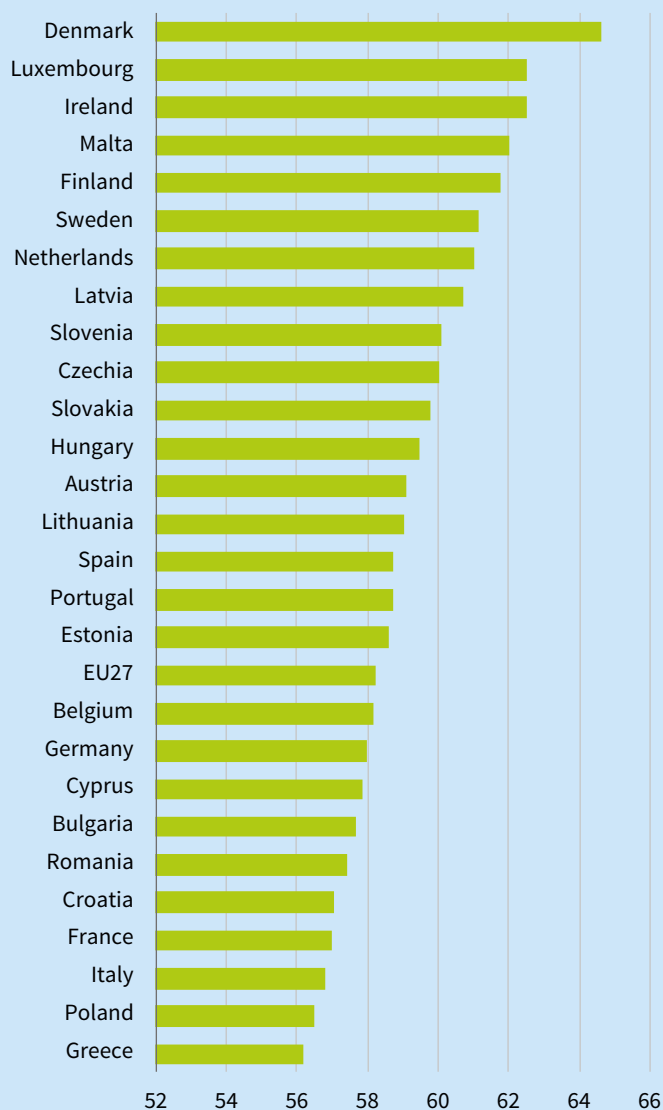
Είναι ενδιαφέρον ότι υπήρχαν σχετικά μικρές διαφορές ανάμεσα στις χώρες, από 56 στην Ελλάδα έως 65 στη Δανία. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η ψυχική ευεξία ήταν χαμηλότερη σε αυτούς που δεν μπορούν να εργαστούν λόγω αναπηρίας ή ασθένειας (48) και τους ανέργους (49). Τα άτομα ηλικίας 50 ετών και άνω είχαν υψηλότερα επίπεδα ψυχικής ευεξίας (60) από τα άτομα ηλικίας κάτω των 35 ετών, καθώς και αυτά ηλικίας 35-49, σκοράροντας 56 και 57 αντίστοιχα.

Μια πτυχή της ευημερίας που ήρθε στο επίκεντρο κατά τη διάρκεια της κρίσης είναι η μοναξιά. Σε επίπεδο ΕΕ, το 16% των ερωτηθέντων – και το 20% στην ηλικιακή ομάδα κάτω των 35 ετών – είπε ότι ήταν μόνοι «όλες ή τις περισσότερες φορές» τις προηγούμενες δύο εβδομάδες. Αυτό είναι εντυπωσιακά διαφορετικό από τα συνηθισμένα ευρήματα σε άλλες έρευνες: στην EQLS το 2016, η μοναξιά βαθμολογήθηκε με μόλις 6% συνολικά και 4% για άτομα κάτω των 35 ετών. Αυτό πιθανώς υπονοεί ότι οι νέοι πιστεύουν πως έχουν επηρεαστεί περισσότερο από τους περιορισμούς σε σχέση με άλλες ηλικιακές ομάδες, με τις κοινωνικές εκδηλώσεις να ακυρώνονται και την αδυναμία τους να συναντήσουν τους φίλους και την οικογένειά τους εκτός του νοικοκυριού (αν και οι ηλικιωμένοι έχουν βιώσει περισσότερο σοβαρούς περιορισμούς σε πολλές χώρες). Συνολικά, η μοναξιά ήταν πιο συχνή μεταξύ των ερωτηθέντων στη Γαλλία (23%) και λιγότερο συχνή στη Φινλανδία (9%).

Το άγχος λόγω των υγειονομικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης ήταν επίσης διαδεδομένο. Όταν ρωτήθηκαν για το αν νιώθουν ένταση, το 18% των ερωτηθέντων στην ΕΕ δήλωσαν ότι αισθάνονταν ιδιαίτερη ένταση τις περισσότερες φορές τις τελευταίες δύο εβδομάδες – αυτό έρχεται σε αντίθεση με μόλις 11% στην EQLS του 2016.

3. Οι δηλώσεις είναι: «Ένωσα χαρούμενος και με καλή διάθεση», «Ένωσα ήρεμος και χαλαρός», «Ένωσα δραστήριος και δυνατός», «Ξύπνησα νιώθοντας φρέσκος και ξεκούραστος», «Η καθημερινή μου ζωή έχει γεμίσει με πράγματα που με ενδιαφέρουν».

Σχήμα 3: WHO-5 δείκτης ψυχικής ευεξίας ανά χώρα



Τα ευρήματα δείχνουν ότι η αίσθηση έντασης ήταν πιο συχνή μεταξύ των ερωτηθέντων στα νεότερες και μέσης ηλικίας ομάδες (και οι δύο 21%) από ό, τι για τα άτομα άνω των 50 (16%). Άνθρωποι που δεν μπορούν να εργαστούν λόγω αναπηρίας ή ασθένειας, καθώς και άνεργοι, είχαν πολύ περισσότερες πιθανότητες να αισθάνονται ένταση (30% και 29% αντίστοιχα) από τους εργαζομένους (18%) και τους αυτοαπασχολούμενους (23%). Οι

ερωτηθέντες από τη Βουλγαρία ανέφεραν ένταση με τη μεγαλύτερη συχνότητα (30%) και εκείνοι από Δανία με τη λιγότερη (6%).

Ένα ελαφρώς χαμηλότερο ποσοστό ανέφερε αίσθημα απογοήτευσης και κατάθλιψη, με έναν μέσο όρο 13% να αισθάνεται έτσι τις περισσότερες φορές - και το 16% των νέων. Το 2016 η EQLS, ωστόσο, αυτός ο δείκτης ήταν συνολικά μόλις 6% στην ΕΕ. Οι ερωτηθέντες από τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την

Πολωνία και τη Γαλλία ήταν πιο πιθανό να αναφέρουν ότι αισθάνονται πεσμένοι κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων εβδομάδων.

Εμπιστοσύνη στην υγειονομική περίθαλψη και την αστυνομία σε υψηλότερο βαθμό από την εμπιστοσύνη στις κυβερνήσεις, τα μέσα ενημέρωσης και την ΕΕ

Χτυπώντας στα θεμέλια των κοινωνιών μας, η πανδημία του COVID-19 έχει επηρεάσει σημαντικά την εμπιστοσύνη των ανθρώπων σε θεσμούς και παρόχους υπηρεσιών. Η κρίση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ευκαιρία για τα μέσα ενημέρωσης να προσεγγίσουν περισσότερους καταναλωτές, καθώς οι άνθρωποι σε όλο τον κόσμο παρακολουθούσαν στενά τις ειδήσεις για την εξάπλωση του ιού και του μέτρα περιορισμού. Ωστόσο, η εμπιστοσύνη στα μέσα ενημέρωσης βαθμολογήθηκε αρκετά χαμηλά σε αυτήν την έρευνα: μεταξύ συνολικά των ερωτηθέντων στην ΕΕ, ήταν μόλις 4,6 σε μια κλίμακα από 1 έως 10, με σχεδόν τα δύο τρίτα των χωρών της ΕΕ να βαθμολογούν κάτω από 5.

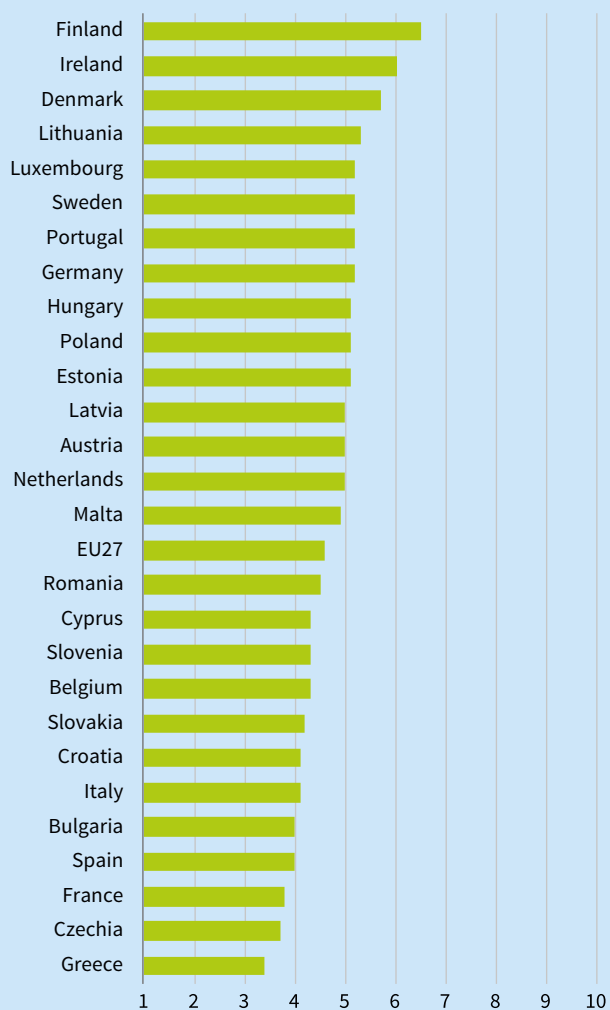
Οι ερωτηθέντες ανέφεραν επίσης χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης στις εθνικές κυβερνήσεις, οι αρχές που είναι κυρίως υπεύθυνες για το μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή κατά τη διάρκεια της κρίσης:

βαθμολογήθηκε με 4,8 συνολικά στην ΕΕ. Σε σύγκριση με την εμπιστοσύνη στα μέσα ενημέρωσης, εκεί ήταν μεγαλύτερη η διακύμανση μεταξύ χωρών για αυτόν τον δείκτη, με ερωτηθέντες από τη Φινλανδία και τη Δανία να έχουν επίπεδα εμπιστοσύνης άνω των 7, και έξι άλλες χώρες να βαθμολογούν με κάτω από 4.

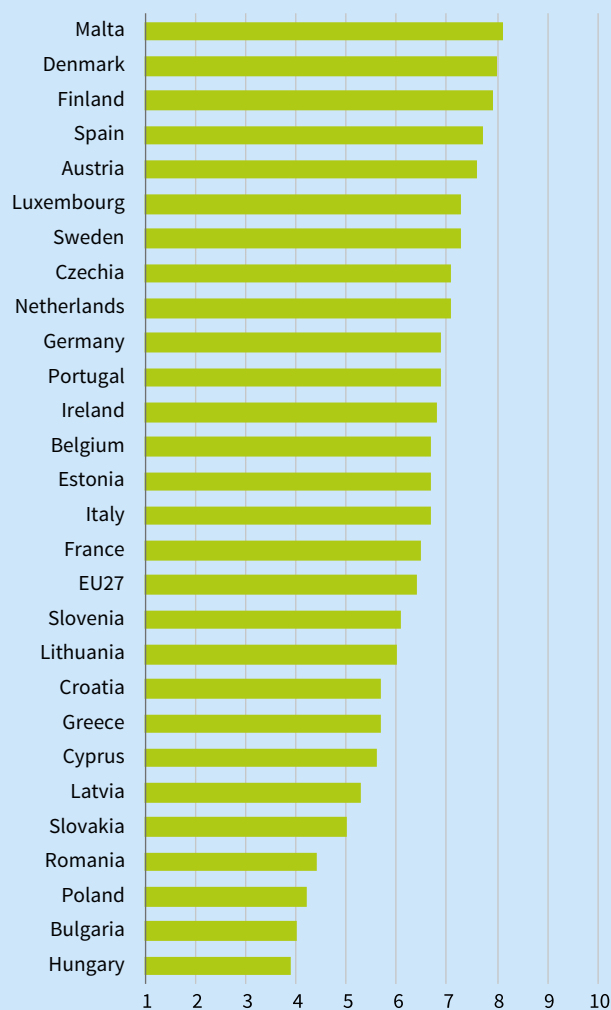
Είναι ενδιαφέρον, και ίσως αντικατοπτρίζει την έλλειψη μιας συντονισμένης στρατηγικής, ότι ο μέσος όρος της εμπιστοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν ακόμα χαμηλότερος από τη συνολική εμπιστοσύνη στις εθνικές κυβερνήσεις: 4,6 σε όλες τις χώρες της ΕΕ, με τους ερωτηθέντες από τη Φινλανδία, την Ιρλανδία και τη Δανία να εμπιστεύονται την ΕΕ περισσότερο και εκείνους από τη Γαλλία, την Τσεχία και την Ελλάδα λιγότερο (Σχήμα 4). Είναι ασυνήθιστο μια έρευνα να μετρά την εμπιστοσύνη στην ΕΕ χαμηλότερα από τον μέσο όρο της εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση: το 2019, το Εαρινό Ευρωβαρόμετρο μέτρησε την εμπιστοσύνη στην ΕΕ στα υψηλότερα επίπεδα από τη Μεγάλη Ύφεση και πολύ παραπάνω από την εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση (44% εμπιστεύθηκε την ΕΕ και μόλις 34% εμπιστεύθηκε την εθνική κυβέρνηση)⁴. Στην έρευνα COVID-19, η εμπιστοσύνη στην ΕΕ ήταν χαμηλότερη μεταξύ των ανέργων και εκείνων που δεν μπορούν να εργαστούν λόγω υγείας ή αναπηρίας (και οι δύο στο 3.8).

4. Δελτίο τύπου, 5 Αυγούστου 2019: «Ανοιξιότικο καθιερωμένο ευρωβαρόμετρο 2019: Οι Ευρωπαίοι αισιόδοξοι για την κατάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης – τα καλύτερα αποτελέσματα στα 5 χρόνια».

Σχήμα 4: Εμπιστοσύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανά χώρα



Σχήμα 5: Εμπιστοσύνη στο σύστημα υγείας ανά χώρα



Οι ερωτηθέντες ρωτήθηκαν επίσης για την εμπιστοσύνη τους σε δύο εθνικούς θεσμούς που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση του COVID-19: την αστυνομία και το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης. Και τους δύο αυτούς οι ερωτηθέντες τους εμπιστεύονταν περισσότερο από τις κυβερνήσεις. (6,2 και 6,4 αντίστοιχα). Ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης έχει διαδραματίσει έναν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στον χειρισμό των ασθενών με κορονοϊό, με τους εργαζομένους να βάζουν τακτικά τη ζωή τους σε κίνδυνο, και αυτό

καλύφθηκε ευρέως από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Όπως φαίνεται στο σχήμα 5, οι ερωτηθέντες από τη Μάλτα και τη Δανία είχαν τη μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης (8,1 και 8,0 αντίστοιχα), και η Ουγγαρία είχε το χαμηλότερο (3,9). Στις χώρες που επίσης επλήγησαν περισσότερο (ιδίως στην Ισπανία, το Βέλγιο, την Ιταλία και τη Γαλλία), η εμπιστοσύνη στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης ήταν μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της ΕΕ.

Εργασία, τηλεργασία και COVID-19

5% των ερωτηθέντων στην ΕΕ των 27 ανέφεραν ότι έχασαν τις θέσεις εργασίας τους μόνιμα και 23% προσωρινά

Τα μέτρα για τον περιορισμό της φυσικής επαφής, σε μια προσπάθεια διακοπής της πανδημίας οδήγησαν σε άνευ προηγουμένου κλείσιμο των θέσεων εργασίας σε όλο τον κόσμο. Με την οικονομική δραστηριότητα σε ακινησία έχουν τεθεί σε κίνδυνο πολλές θέσεις εργασίας, με εκείνες που χάθηκαν τις πρώτες εβδομάδες του περιορισμού τον Μάρτιο να αποτελούν μια μικρή σταγόνα του κατακλυσμού που επρόκειτο να έρθει. Όπως το κατέγραψε η Eurostat τον Μάρτιο 2020, το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σε 6,6% από 6,5% τον προηγούμενο μήνα (μηνιαία ενημέρωση της Eurostat LFS μηνιαία επικαιροποίηση στις 30 Απριλίου 2020). Αυτή η έρευνα κατέγραψε ότι τον Απρίλιο, το 5% των ερωτηθέντες που ήταν μέρος του εργατικού δυναμικού της ΕΕ των 27 ανέφεραν ότι έχασαν τη δουλειά τους μόνιμα λόγω της πανδημίας, με το 23% να δηλώνει ότι είχαν χάσει τις συμβάσεις τους ή θέσεις εργασίας προσωρινά. Οι άνδρες κάτω των 35 φαίνεται να αποτελούν μια ομάδα που επηρεάζονται κάπως περισσότερο από τον υπόλοιπο πληθυσμό (6% και 24% αντίστοιχα). Ωστόσο, εκτιμώντας τις επιπτώσεις των «προσωρινών» απωλειών είναι περίπλοκες και για τους δύο, εργαζομένους και υπευθύνους χάραξης πολιτικής, λόγω του γεγονότος ότι οι προσαρμογές στην αγορά εργασίας, περιλαμβανομένων των μειώσεων του

χρόνου εργασίας και των υποχρεωτικών αδειών, στόχευαν στη διατήρηση των θέσεων εργασίας σε μεσοβραχυπρόθεσμο χρονικό διάστημα – ενώ οι διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία μπορεί να εμφανιστούν ακόμα αργότερα.

Όσον αφορά τα επίπεδα ανασφάλειας στην εργασία, το 16% των εργαζομένων στην ΕΕ σκέφτεται ότι είναι πιθανό να χάσουν τη δουλειά τους στο εγγύς μέλλον (7% πιστεύουν ότι αυτό είναι «πολύ πιθανό» και 9% «μάλλον πιθανό»). Η εργασιακή ανασφάλεια είναι υψηλότερη σε πολλά ανατολικά και νότια κράτη μέλη, με 20% στη Βουλγαρία και 15% στην Ελλάδα να δηλώνουν ότι αισθάνονται ότι είναι πολύ πιθανό να χάσουν τη δουλειά τους ως αποτέλεσμα της κρίσης.

Ο χρόνος εργασίας μειώθηκε για τους μισούς από τους εργαζομένους

Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το 50% των εργαζομένων σε ολόκληρη την ΕΕ βίωσαν μείωση του χρόνου εργασίας τους (Σχήμα 6). Περισσότερο από το ένα τρίτο (34%) των εργαζομένων είπε ότι ο χρόνος εργασίας τους μειώθηκε «πολύ» και 16% ότι μειώθηκε «λίγο». Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία και η Κύπρος είναι χώρες όπου είπαν περίπου οι μισοί από τους εργαζόμενους είπαν ότι ο εργασιακός χρόνος τους μειώθηκε "πολύ". Μείωση του χρόνου εργασίας μπορεί να περιλαμβάνει το αίτημα για προσωρινή αργία (άδεια άνευ αποδοχών) και συνεπώς να συνεπάγεται μείωση του εισοδήματος.

Από την άλλη πλευρά, για το 7% των εργαζομένων κατά μέσο όρο στην ΕΕ, ο χρόνος εργασίας αυξήθηκε πολύ, ένα παρόμοιο ποσοστό σε πολλές χώρες.

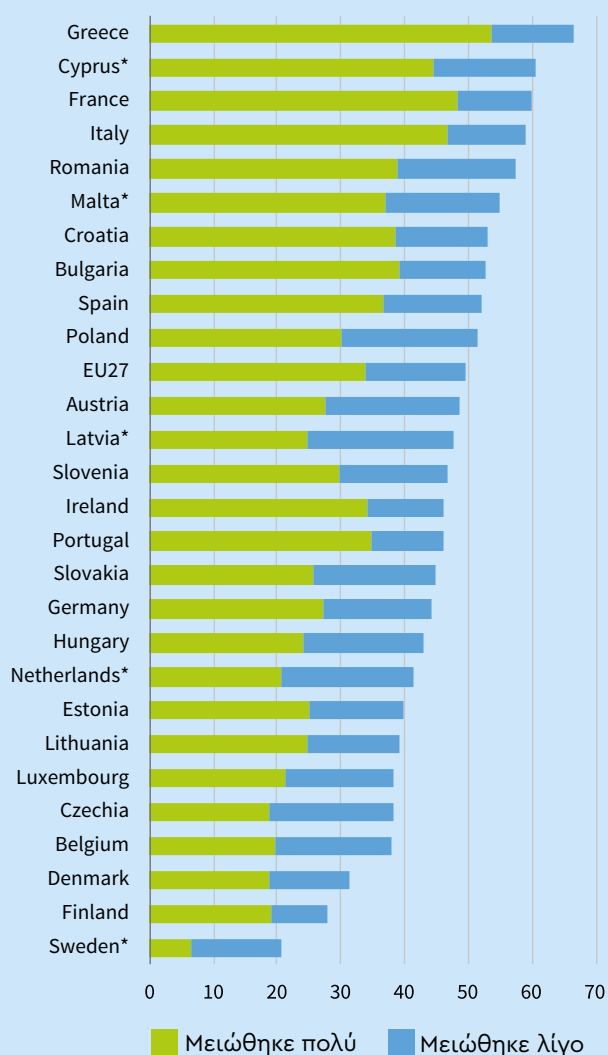
Το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων των οποίων ο χρόνος εργασίας δεν έχει αλλάξει αναφέρθηκε στη Σουηδία, Φινλανδία και Δανία (52%, 49% και 45% αντίστοιχα).

Σχεδόν 4 στους 10 εργαζομένους άρχισαν τηλεργασία

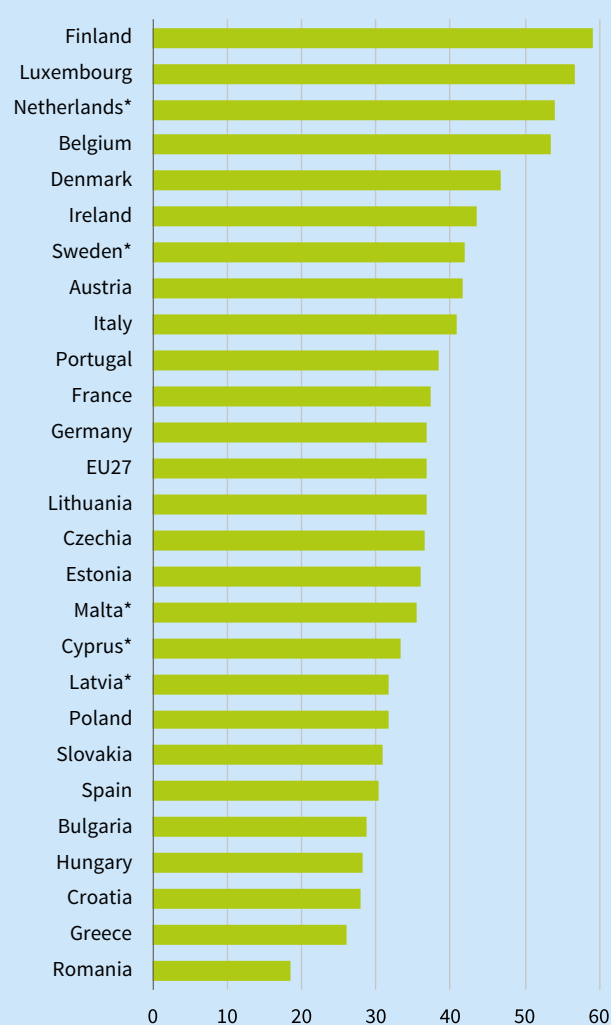
Πάνω από το ένα τρίτο (37%) αυτών που εργάζονται επί του παρόντος στην ΕΕ άρχισε να κάνει τηλεργασία ως αποτέλεσμα της πανδημίας - πάνω από το 30% στα περισσότερα κράτη

μέλη (Σχήμα 7). Οι μεγαλύτερες αναλογίες εργαζομένων που μετέβησαν στην εργασία από το σπίτι βρέθηκαν να είναι στις σκανδιναβικές χώρες και στις χώρες της Μπενελούξ (κοντά στο 60% στη Φινλανδία και άνω του 50% στο Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες, το Βέλγιο και τη Δανία, και 40% ή περισσότερο στην Ιρλανδία, Σουηδία, Αυστρία και Ιταλία). Σε χώρες όπου περισσότεροι άνθρωποι άρχισαν να εργάζονται από το σπίτι ως αποτέλεσμα της πανδημίας, λιγότεροι εργαζόμενοι ανέφεραν ότι ο χρόνος εργασίας τους μειώθηκε.

Σχήμα 6: Αλλαγές στον εργασιακό χρόνο κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19 ανά χώρα

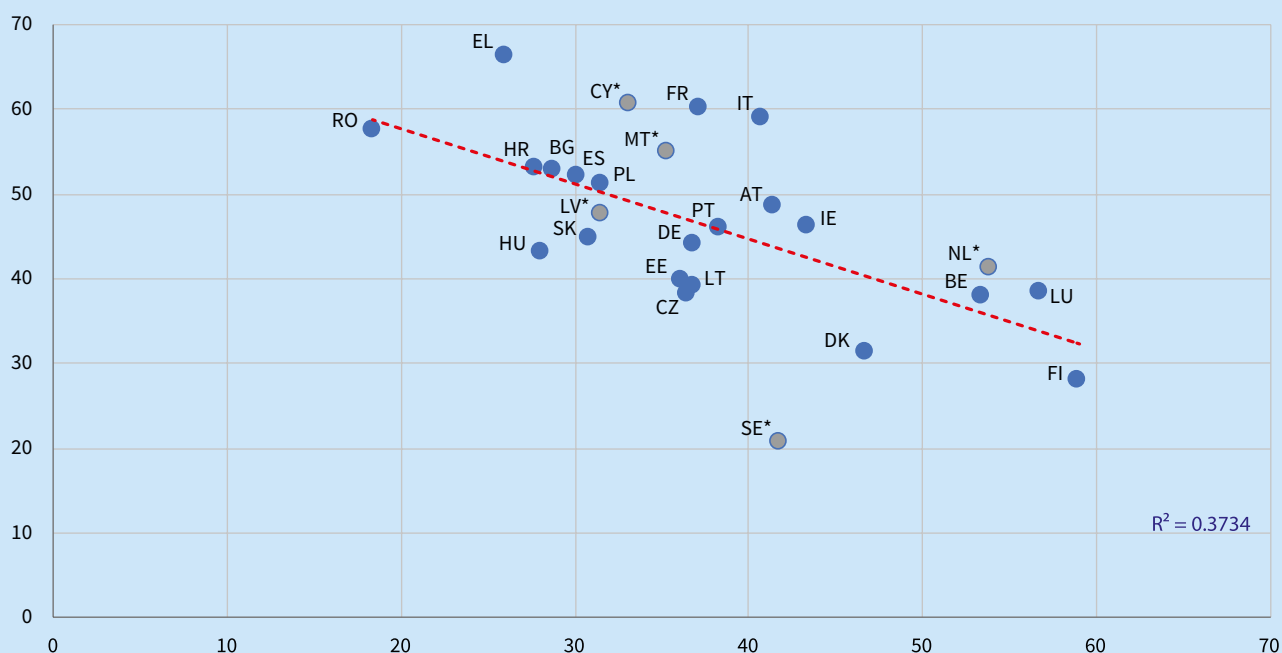


Σχήμα 7: Ποσοστό εργαζομένων που ξεκίνησαν τηλεργασία ως αποτέλεσμα του COVID-19 ανά χώρα (%)



Σημείωση: *λόγω του χαμηλότερου ποσοστού ανταπόκρισης, τα αποτελέσματα για την Κύπρο, τη Λετονία, τη Μάλτα, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία έχουν χαμηλή αξιοπιστία.

Σχήμα 8: Χρήση της τηλεργασίας και μείωση του χρόνου εργασίας ανά χώρα (%)



Σημειώσεις: Οριζόντιος άξονας: Το% άρχισε να εργάζεται από το σπίτι ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19, Κάθετος άξονας:% όπου ο χρόνος εργασίας μειώθηκε («πολύ» ή 'λίγο'). * Λόγω του χαμηλότερου ποσοστού ανταπόκρισης, τα αποτελέσματα για την Κύπρο, τη Δανία, τη Λετονία, το Λουξεμβούργο, τις Κάτω Χώρες και τη Σουηδία έχουν χαμηλή αξιοπιστία. Η Μάλτα και η Σλοβενία δεν εμφανίζονται λόγω ανεπαρκών δεδομένων.

Εκείνοι που μετέβησαν στο καθεστώς εργασίας από το σπίτι κατά τη διάρκεια της πανδημίας είναι κυρίως άτομα που είχαν προηγουμένως εμπειρία τηλεργασίας, και αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στις διαφορές ανάλογα με τη χώρα. Μερικές θέσεις εργασίας και μια σειρά βασικών υπηρεσιών δεν μπορεί να γίνει εξ αποστάσεως, ενώ άλλες θέσεις εργασίας θα μπορούσαν να ωφεληθούν από την αναβάθμιση της τεχνολογίας και την αναδιοργάνωση. Μέχρι στιγμής, μεταξύ εκείνων που δεν έχουν εργαστεί ποτέ από το σπίτι πριν από την πανδημία, το ποσοστό που ξεκίνησε την τηλεργασία είναι χαμηλότερο - 24% - σε σύγκριση με άτομα που έχουν τηλεεργαστεί προηγουμένως τουλάχιστον μερικές φορές (56%).

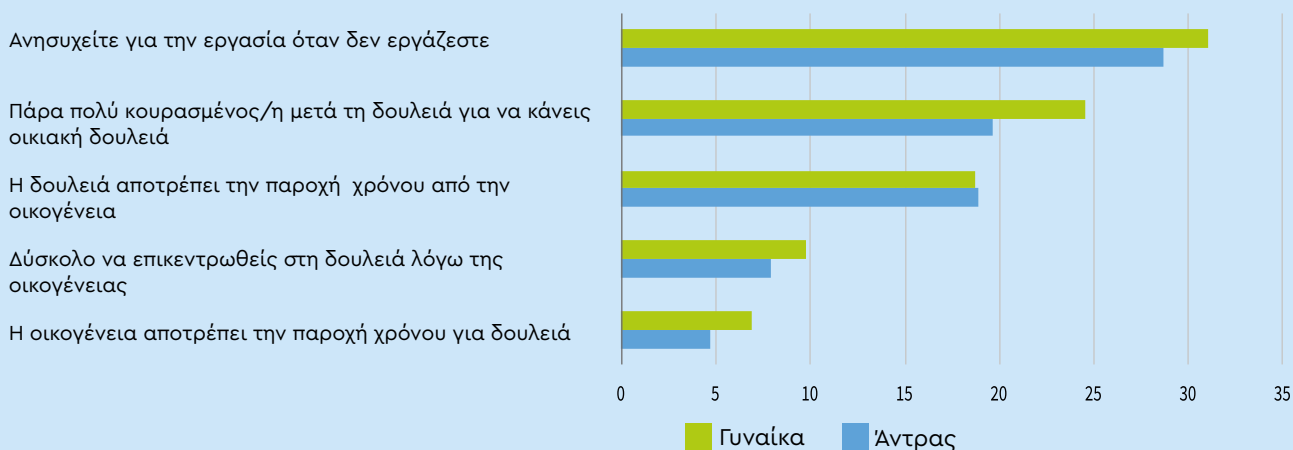
Το 18% του συνόλου των εργαζομένων αναφέρουν ότι εργάζονται στον ελεύθερο χρόνο τους για να ανταποκριθούν στις εργασιακές απαιτήσεις

Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι το 18% όλων των εργαζομένων αναφέρουν ότι εργάζονται στον ελεύθερο χρόνο τους τουλάχιστον κάθε δεύτερη μέρα · ωστόσο, πάνω από ένας στους τέσσερις εργαζόμενους (27%) που εργάζονται από το σπίτι ως αποτέλεσμα της πανδημικής κατάστασης δηλώνουν ότι εργάζονται στον ελεύθερο χρόνο τους για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της εργασίας (τουλάχιστον κάθε δεύτερη μέρα).

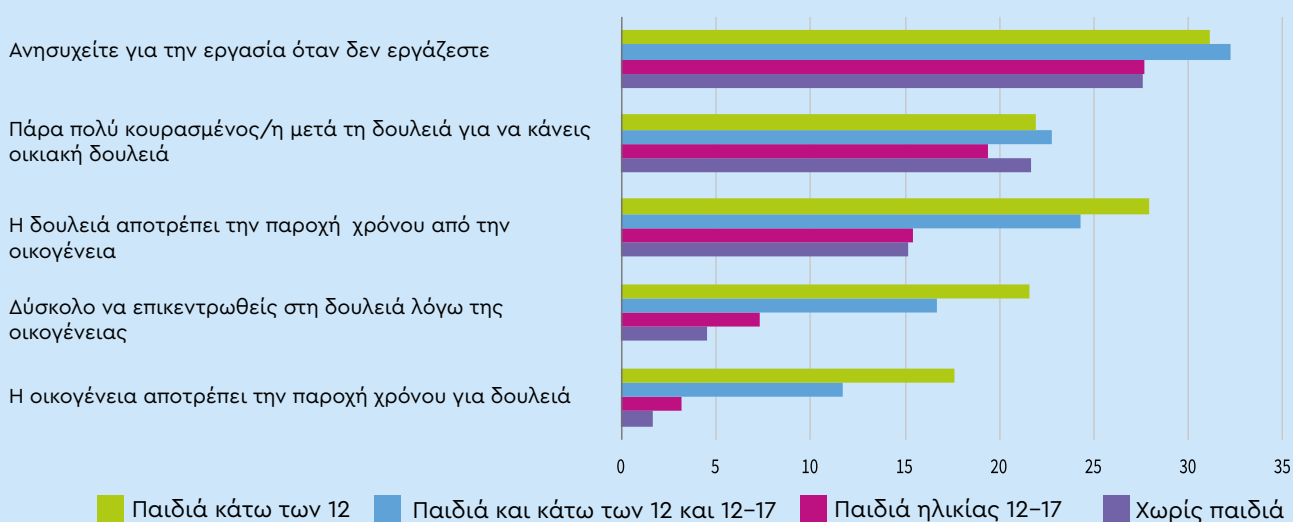
Κατά τη διάρκεια των περιορισμών που σχετίζονται με την πανδημία, εκφράστηκε κοινώς ότι η τηλεργασία θα γίνει σύντομα πραγματικότητα για τους περισσότερους εργαζόμενους – η «νέα κανονικότητα». Ωστόσο, για να είναι αυτό βιώσιμο, οι συνηθισμένες προκλήσεις – όπως οι υπερωρίες – που σχετίζονται με την εργασία με δυνατότητα ΤΠΕ επιτρέποντας εργασία «ανά πάσα στιγμή, οπουδήποτε» (τηλεργασία) πρέπει να αντιμετωπιστούν⁵. Ανεξάρτητα από τον τρόπο εργασίας, περίπου το 30% των εργαζομένων κατά μέσο όρο ανέφεραν ότι ανησυχούν για

την εργασία τους όταν δεν εργάζονται – την υψηλότερη βαθμολογία όσον αφορά τις πέντε διαστάσεις σύγκρισης της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή που συμπεριλήφθηκαν στην ηλεκτρονική έρευνα από την Ευρωπαϊκή Έρευνα για τις Συνθήκες Εργασίας (European Working Conditions Survey-EWCS). Η κορυφαία ανησυχία έχει αλλάξει σε σύγκριση με την EWCS του 2015, όταν «Το να είσαι πολύ κουρασμένος για να κάνεις δουλειές στο σπίτι» ήταν το μεγαλύτερο συνήθως αναφερόμενο ζήτημα (Σχήμα 9).

Σχήμα 9: Διαστάσεις σύγκρισης εργασίας- προσωπικής ζωής, ανά φύλο, EU27 (%)



Σχήμα 10: Διαστάσεις σύγκρισης εργασίας- προσωπικής ζωής, ανά τύπο νοικοκυριού, EU27 (%)



5. Eurofound (2017), Working anytime, anywhere

Η ισορροπία μεταξύ εργασίας και ζωής είναι δύσκολη/ αποτελεί πρόκληση για τους εργαζομένους με μικρά παιδιά

Μία ομάδα που δοκιμάζεται ιδιαίτερα από την αλλαγή στα πρότυπα εργασίας ως αποτέλεσμα του COVID-19 είναι άτομα με παιδιά, δεδομένου ότι υπό τις παρούσες συνθήκες δεν μπορούν να κάνουν χρήση των υπηρεσιών φροντίδας παιδιών και σε ορισμένες περιπτώσεις πρέπει επίσης να επιβλέπουν τη σχολική εκπαίδευση στο σπίτι. Αυτή είναι ειδικότερα η περίπτωση των γονέων μικρών παιδιών. Για παράδειγμα, πάνω από ένα στα πέντε άτομα (22%) που ζουν με μικρά παιδιά (κάτω των 12 ετών) ανέφεραν δυσκολίες στο να επικεντρωθούν στη δουλειά τους όλες ή τις περισσότερες φορές, σε σύγκριση με μόλις το 5% των νοικοκυριών χωρίς παιδιά και 7% με παιδιά ηλικίας 12-17 ετών (Σχήμα 10). Η οικογενειακή σύγκρουση που βιώνουν άτομα με μικρά παιδιά ήταν πάντα λίγο πιο εκτεταμένη από ό,τι μεταξύ ατόμων με μεγαλύτερα παιδιά ή χωρίς παιδιά στο νοικοκυριό. Ωστόσο, προς το παρόν, το ποσοστό των ανθρώπων με μικρά παιδιά (κάτω των 12 ετών) που δυσκολεύονται να διαχωρίσουν τον χρόνο μεταξύ εργασίας και οικογένειας, καθώς και να επικεντρωθούν στην εργασία, είναι με τεράστια διαφορά μεγαλύτερο σε σύγκριση με άλλες ομάδες. Από αυτούς που εργάζονται από το σπίτι αυτή τη στιγμή, πάνω από το ένα τέταρτο (26%) ζουν σε νοικοκυριά με παιδιά κάτω των 12 ετών, με άλλο ένα 10% να ζει με παιδιά ηλικίας 12-17 ετών. Θα

ήταν σημαντικό να ληφθούν υπ' όψιν οι ανάγκες αυτής της μεγάλης ομάδας κατά το σχεδιασμό ρυθμίσεων ως προς τον χρόνο και τον φόρτο εργασίας, καθώς και όσον αφορά την άδεια και τα μέτρα υποστήριξης στο νέο πλαίσιο των ισχυόντων ή μεταβαλλόμενων κανόνων ζωής.

Οικονομική κατάσταση και COVID-19

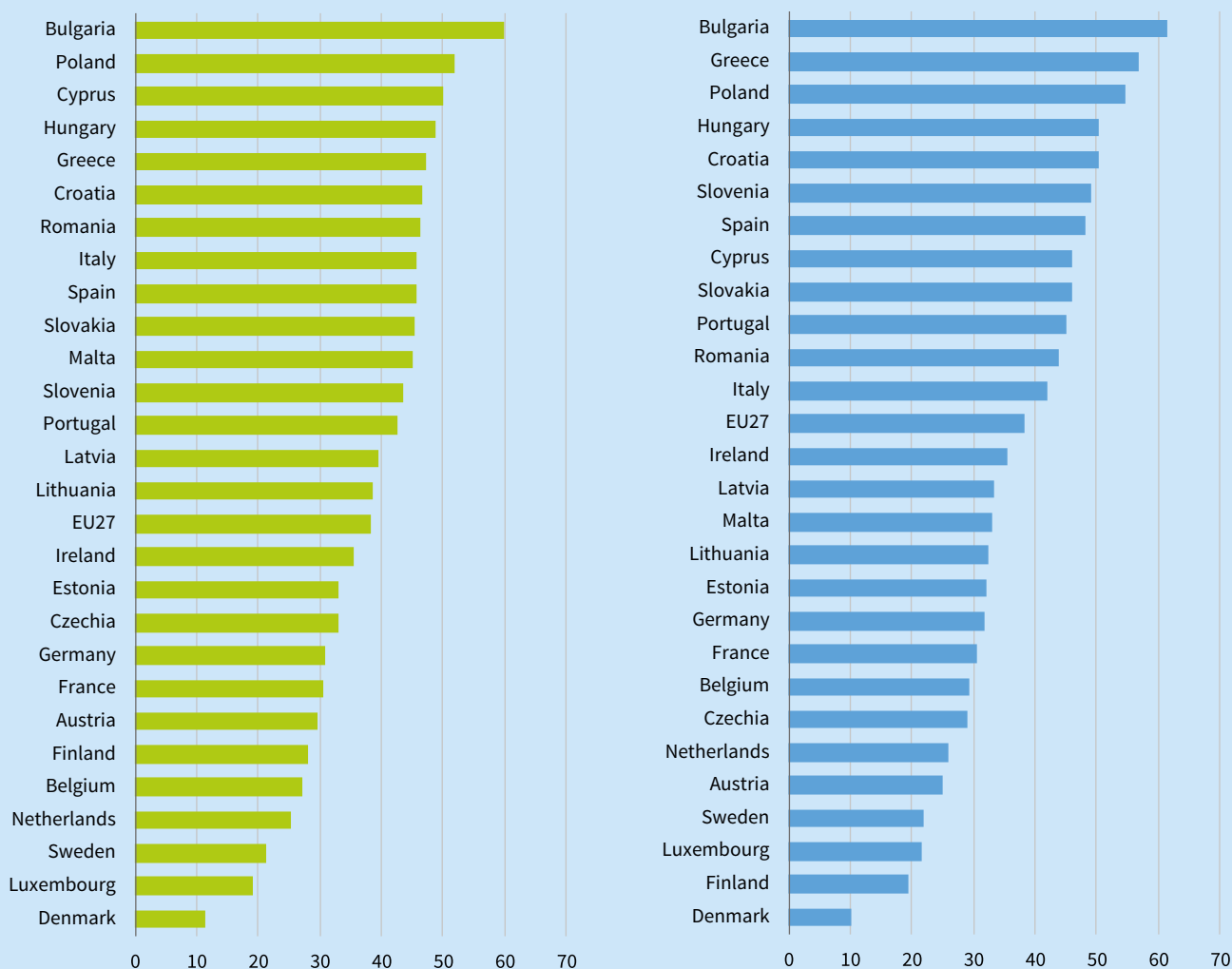
Η τελευταία αυτή ενότητα εξετάζει τον αντίκτυπο της πανδημίας του COVID-19 στις συνθήκες διαβίωσης και την οικονομική κατάσταση των ανθρώπων. Με πολλούς ανθρώπους εκτός εργασίας ή χωρίς εισόδημα, η έρευνα δείχνει ευρέως διαδεδομένη οικονομική ανασφάλεια μεταξύ των ερωτηθέντων⁶.

Περίπου 4 στους 10 ερωτηθέντες είναι απαισιόδοξοι για την οικονομική τους κατάσταση

Ένα υψηλό ποσοστό των ερωτηθέντων (38%) δηλώνουν ότι η οικονομική τους κατάσταση είναι τώρα χειρότερη από ό,τι πριν από την πανδημία COVID-19, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση βίωνε ακόμα ισχυρή οικονομική ανάπτυξη (Σχήμα 11). Αυτό το εύρημα είναι σχεδόν διπλάσιο σε σχέση με αυτό της EQLS του 2016, όταν το 21% των Ευρωπαίων ανέφεραν ότι η κατάστασή τους είχε επιδεινωθεί. Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι εκφράζουν ανησυχία για το άμεσο μέλλον, με 38% των ερωτηθέντων να δηλώνουν ότι πιστεύουν πως η οικονομική κατάστασή τους θα είναι χειρότερη σε τρεις μήνες.

6. Στο πλαίσιο του προγράμματος SURE, η ΕΕ θα διαθέσει έως και 100 δισεκατομμύρια ευρώ με τη μορφή δανείων που χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους σε χώρες της ΕΕ που ζητούν υποστήριξη. Η βοήθεια θα χρηματοδοτήσει εθνικά προγράμματα βραχυπρόθεσμης εργασίας, παροχές ανεργίας και παρόμοια μέτρα προστασίας της εργασίας.

Σχήμα 11: Οικονομική κατάσταση των ερωτηθέντων πριν από τρεις μήνες και σε περίοδο τριών μηνών ανά χώρα * (%)



Σημείωση: * Η ποσοστιαία κατάσταση είναι χειρότερη σε σύγκριση με πριν από τρεις μήνες (αριστερά) και η ποσοστιαία κατάσταση θα είναι χειρότερη σε τρεις μήνες (δεξιά).

Οι απότομες διαφορές παρατηρούνται σε επίπεδο χώρας, με απόκλιση 48 ποσοστιαίων μονάδων μεταξύ του κράτους μέλους με το χαμηλότερο (Δανία στο 12%) και το υψηλότερο (Βουλγαρία στο 60%) ποσοστό των ερωτηθέντων που αναφέρουν ότι η οικονομική κατάστασή τους είναι τώρα χειρότερη από ό, τι πριν από τρεις μήνες. Ένα ελαφρώς υψηλότερο χάσμα βρίσκεται μεταξύ της χαμηλότερης και της υψηλότερης χώρας σε αυτούς που αναμένουν επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης τους επόμενους τρεις μήνες (52% χάσμα μεταξύ της Δανίας

στο 10% και της Βουλγαρίας στο 62%). Το ποσοστό αυτών που αντιλαμβάνονται ότι η οικονομική τους κατάσταση έχει επιδεινωθεί από την έναρξη του COVID-19 είναι υψηλότερο μεταξύ αυτών ηλικίας 35 με 49 (44%) από ότι μεταξύ αυτών ηλικίας άνω των 50 (35%). Οι ερωτηθέντες σε αυτήν την ομάδα μέσης ηλικίας είναι επίσης λιγότερο αισιόδοξοι για την οικονομική τους κατάσταση σε τρεις μήνες (το 42% περιμένει να χειροτερεύσει).

Τα σημάδια οικονομικής δυσχέρειας εκφράζονται συχνότερα από τους

αυτοαπασχολούμενους και τους ανέργους. Μεταξύ και των δύο κατηγοριών, περίπου δύο ερωτηθέντες στις τρεις (64% και 66% αντίστοιχα) είναι της άποψης ότι η οικονομική τους κατάσταση έχει επιδεινωθεί από την έναρξη της κρίσης· 52% των αυτοαπασχολούμενων και 49% των ανέργων ερωτηθέντων δείχνουν ότι ανησυχούν πως η οικονομική τους κατάσταση θα επιδεινωθεί τους επόμενους τρεις μήνες.

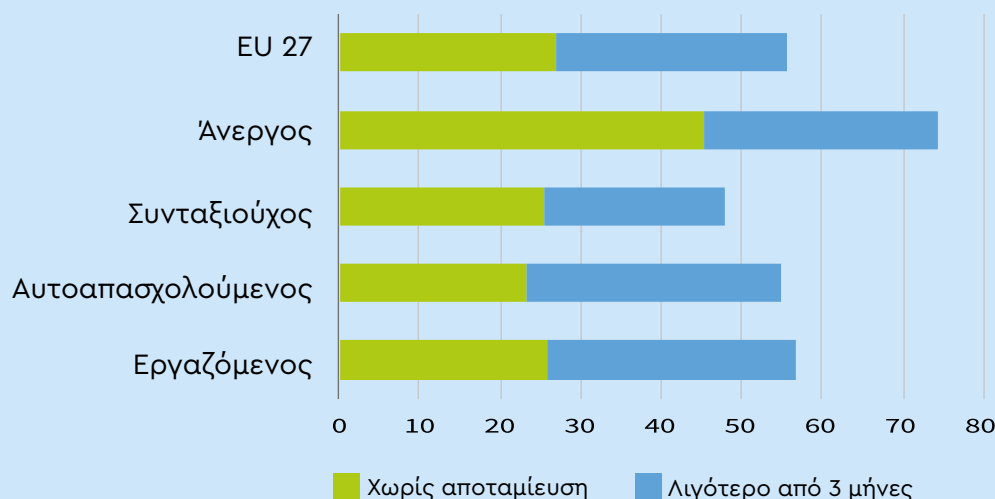
Πάνω από τους μισούς ερωτηθέντες έχουν ανεπαρκείς αποταμιεύσεις για να τα καταφέρουν χωρίς ένα εισόδημα

Πάνω από τους μισούς ερωτηθέντες (56%) δηλώνουν ότι δεν μπορούν να συντηρήσουν το βιοτικό τους επίπεδο για περισσότερους από τρεις μήνες χωρίς εισόδημα: το 27% δεν έχουν καθόλου αποταμιεύσεις και το 29% έχει τόσα, ώστε να καλύψει τρεις μήνες (Σχήμα 12). Ακόμα και στα πλουσιότερα κράτη μέλη, πάνω από το ένα τρίτο των

ερωτηθέντων λένε ότι δεν έχουν επαρκείς αποταμιεύσεις για να τα καταφέρουν χωρίς εισόδημα για περισσότερο από τρεις μήνες (για παράδειγμα, 35% στο Λουξεμβούργο, 40% στην Αυστρία, 42% στη Σουηδία, 43% στη Δανία και 46% στις Κάτω Χώρες). Στις χώρες που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, υπάρχει μεγάλη διακύμανση ως προς αυτόν τον δείκτη. Ενώ στην Ιταλία το ποσοστό που θα μπορούσε να επιβιώσει μέχρι και τρεις μήνες είναι παρόμοιο με τις χώρες που αναφέρονται παραπάνω (45%), τα ποσοστά είναι πολύ υψηλότερα στην Ισπανία (53%) και Γαλλία (59%).

Αν και γενικά οι ηλικιωμένοι τείνουν να έχουν συσσωρεύσει περισσότερες αποταμιεύσεις, σχεδόν οι μισοί από τους συνταξιούχους ερωτηθέντες στο δείγμα ανέφεραν ότι θα μπορούσαν να τα καταφέρουν χωρίς εισόδημα για λιγότερο από τρεις μήνες. Η κατάσταση είναι πιο πιεστική για άνεργους ερωτηθέντες: τα τρία τέταρτα αυτής της ομάδας δεν θα τα καταφέρουν για περισσότερο από τρεις μήνες, με το 45% να δηλώνουν ότι δεν έχουν καθόλου αποταμιεύσεις.

Σχήμα 12: Ποσοστό ερωτηθέντων χωρίς αποταμίευση ή όποιος μπορεί να διατηρήσει μόνο το τρέχον βιοτικό επίπεδο χωρίς εισόδημα για λιγότερο από τρεις μήνες ανά κατάσταση απασχόλησης, EU27 (%)



Η οικονομική ανασφάλεια είναι πιο οξεία για εκείνους που έχουν χάσει τις δουλειές τους

Από τους ερωτηθέντες που έχασαν τη δουλειά τους μόνιμα κατά τη διάρκεια της κρίσης, το 90% ανέφερε ότι η οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επιδεινώθηκε, το 44% δεν έχει αποταμιεύσεις και το 35% έχει τόσες αποταμιεύσεις όσες για να διατηρήσει το τρέχον βιοτικό του επίπεδο για τρεις μήνες (Σχήμα 13). Αυτά τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σημασία της κοινωνικής προστασίας για ορισμένες ομάδες αμέσως μετά την κρίση. Δεδομένων των περιορισμών στη χρήση κοινωνικών επαφών και λήψης υποστήριξης από άτυπα δίκτυα κατά τη διάρκεια της φυσικής απόστασης, αυτά οι άνθρωποι εξαρτώνται ιδιαίτερα από την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των πολιτικών κοινωνικής προστασίας.

Περίπου τα μισά από όλα τα νοικοκυριά αναφέρουν δυσκολίες να αντεπεξέλθουν

Τα αποτελέσματα της έρευνας αποκαλύπτουν ότι λόγω της οικονομικών επιπτώσεων της πανδημικής κρίσης COVID-19, περισσότερα νοικοκυριά βρίσκονται υπό οικονομική πίεση από ό, τι πριν ξεκινήσει η κρίση. Σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες (47%) δηλώνουν ότι το νοικοκυριό τους δυσκολεύεται να τα καταφέρει: ένας στους δέκα ερωτηθέντες (10%) αναφέρει μεγάλη δυσκολία, το 13% λένε ότι έχουν δυσκολία, και περίπου

ένας στους τέσσερις (24%) αναφέρει ότι το νοικοκυριό του έχει κάποια δυσκολία να αντεπεξέλθει (Σχήμα 14).

Σε σύγκριση, η EQLS του 2016 έδειξε ότι το 41% των Ευρωπαίων βρέθηκαν να βιώνουν οικονομικές δυσκολίες. Αυτό που είναι ιδιαίτερα αξιοσημείωτο είναι ότι το ποσοστό που ανέφερε μεγάλη δυσκολία είναι πολύ υψηλότερο (σχεδόν διπλάσιο) κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 (10% σε σύγκριση με 6% για την EQLS).

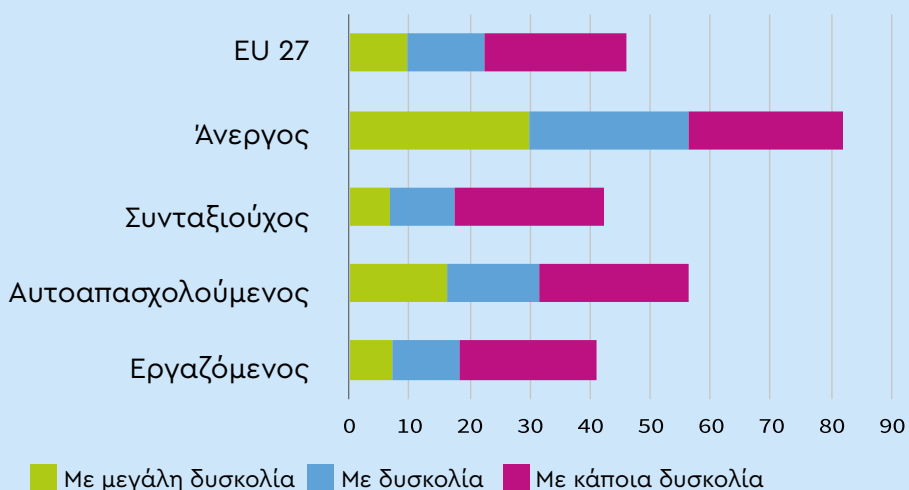
Ο βαθμός στον οποίον τα νοικοκυριά αντιμετωπίζουν δυσκολίες ποικίλλει πολύ μεταξύ των χωρών. Στην παρούσα έρευνα, το ποσοστό που αναφέρει μεγάλη δυσκολία είναι το χαμηλότερο σε Δανία (2%), Εσθονία (4%), Κάτω Χώρες και Αυστρία (και τα δύο 5%) και το υψηλότερο στην Ελλάδα (24%), τη Βουλγαρία (20%), την Κροατία (18%) και τη Σλοβακία (17%). Συγκριτικά, στην EQLS του 2016, το ποσοστό που ανέφερε μεγάλη δυσκολία ήταν κάτω από 5% σε 12 χώρες, σε αντίθεση με μόλις 2 χώρες στις οποίες καταγράφεται το χαμηλό αυτό ποσοστό σε αυτήν την έρευνα.

Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (82%) των ερωτηθέντων που είναι άνεργοι αναφέρουν ότι το νοικοκυριό τους έχει δυσκολίες να τα καταφέρει. Αυτό είναι διπλάσιο από αυτό των νοικοκυριών με απασχόληση, επισημαίνοντας την επείγουσα ανάγκη για οικονομική υποστήριξη σε νοικοκυριά όπου δεν υπάρχουν εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19.

Σχήμα 13: Ποσοστό ερωτηθέντων με οικονομική ανασφάλεια, EU27 (%)



Σχήμα 14: Οι δυσκολίες που επιτυγχάνουν οι ανάγκες κατάσταση απασχόλησης, EU27 (%)



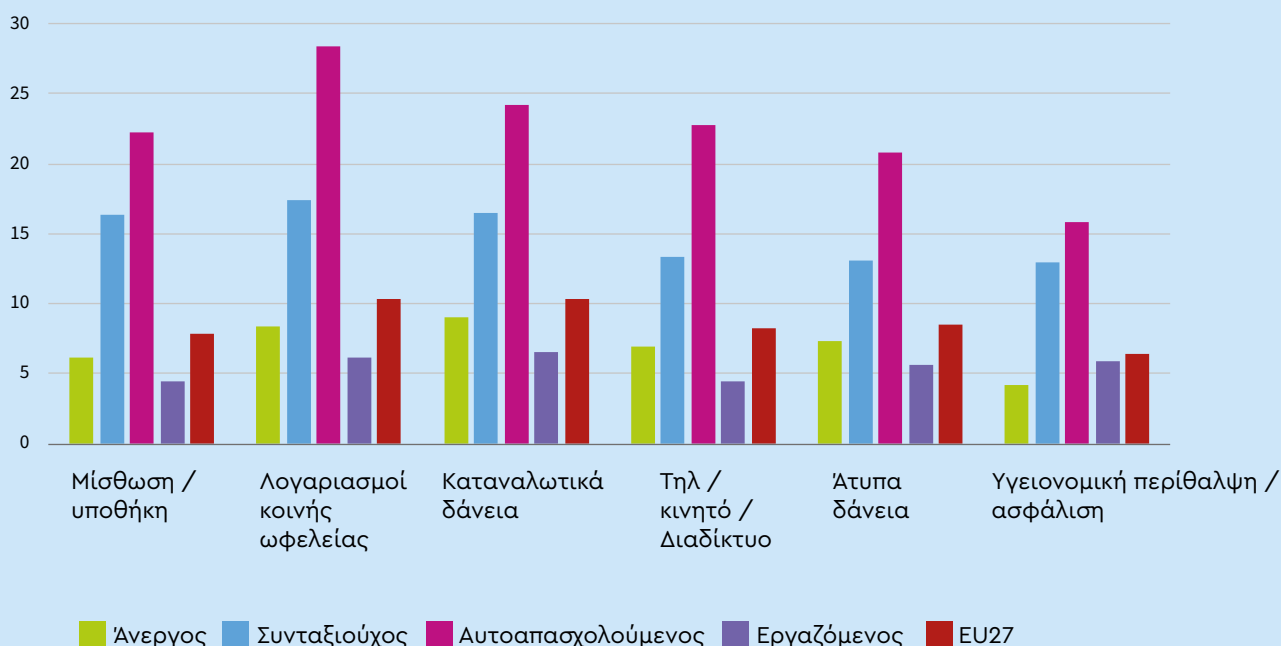
Η καθυστέρηση στην καταβολή οφειλών είναι ένα σημαντικό πρόβλημα για τους ανέργους και τους αυτοαπασχολούμενους

Ότι η οικονομική δυσχέρεια είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη μεταξύ των ανέργων γίνεται επίσης εμφανές από το υψηλό ποσοστό ερωτηθέντων που δηλώνουν ότι το νοικοκυριό τους έχει προβλήματα στην πληρωμή των λογαριασμών τους: 28% των ανέργων ερωτηθέντων καθυστερούν την εξόφληση λογαριασμών κοινής ωφελείας, 24% καθυστερούν την αποπληρωμή καταναλωτικών δανείων, 23% έχουν καθυστερήσεις στους λογαριασμούς τηλεφώνου τους, τους λογαριασμούς κινητής τηλεφωνίας ή σύνδεσης στο Διαδίκτυο, 22% αναφέρει καθυστερήσεις στην πληρωμή ενοικίου ή υποθηκών, 21% στην αποπληρωμή ανεπίσημων

δανείων, και το 16% καθυστερεί σε πληρωμές για υγειονομική περίθαλψη ή ασφάλιση υγείας. Όπως μπορεί να φανεί από το Σχήμα 15, αυτά τα στοιχεία είναι πολύ πάνω από τον μέσο όρο της έρευνας. Το γράφημα δείχνει ότι οι αυτοαπασχολούμενοι κατά μέσο όρο αναφέρουν περισσότερες καθυστερήσεις – οι αναλογίες είναι πολύ χαμηλότερες για τους ερωτηθέντες που είναι απασχολούμενοι/υπάλληλοι ή συνταξιούχοι.

Υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ χωρών για όλους τους τύπους καθυστερούμενων οφειλών. Το να μην είναι σε θέση να πληρώσει το ενοίκιο ή την υποθήκη είναι πρόβλημα για το 23% των ερωτηθέντων στην Κύπρο και για το 22% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα. Σε άλλα κράτη μέλη, τα ποσοστά κυμαίνονται από 2% στη Δανία έως 15% στη Βουλγαρία και Κροατία.

Σχήμα 15: Ποσοστό των ερωτηθέντων που αναφέρουν καθυστερούμενες οφειλές νοικοκυριού, ανά καθεστώς απασχόλησης, EU27 (%)



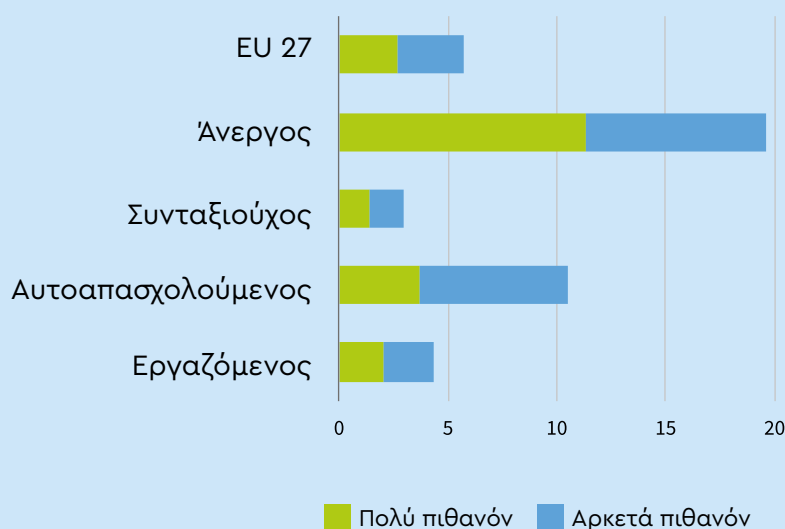
Ένας στους πέντε άνεργους ερωτώμενους φοβάται ότι θα χάσει το σπίτι του

Ενώ αρκετά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα για να αποφύγουν εξώσεις ανθρώπων από τα σπίτια τους, ακόμα 6% όλων των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι είναι («πολύ» ή «μάλλον») πιθανό ότι θα πρέπει να αφήσουν το σπίτι τους εντός των επόμενων έξι μηνών, επειδή δεν μπορούν πλέον να αντέξουν οικονομικά

το ενοίκιο (Σχήμα 16). Το ποσοστό αυτό αυξάνεται στο 20% σε όσους είναι άνεργοι και στο 11% σε αυτούς που είναι αυτοαπασχολούμενοι. Ένας άνεργος ερωτώμενος στους δέκα (11%) εκτιμά ότι είναι πολύ πιθανό.

Εκτός από την Κύπρο (17%) και την Ελλάδα (14%), η διαφαινόμενη απειλή έξωσης στις άλλες χώρες είναι 10% ή λιγότερο και χαμηλότερη στις Κάτω Χώρες και την Αυστρία (και οι δύο 2%).

Σχήμα 16: Κίνδυνος απώλειας σπιτιού, EU27(%)



Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη και η ΕΕ αντιμετωπίζουν αυτά τα προβλήματα και τις ανησυχίες μέσω της ταχείας εφαρμογής ενός μεγάλου εύρους μέτρων στήριξης. Αυτά τα πρώτα αποτελέσματα επισημαίνουν τον αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής και την εργασία των ατόμων ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19.

Τα τελικά αποτελέσματα για τον αντίκτυπο αυτών των αλλαγών με την

πάροδο του χρόνου θα δημοσιευθούν τον Σεπτέμβριο. Το Eurofound παρακολουθεί την εξελισσόμενη κατάσταση όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνονται από φορείς πολιτικής για την καταπολέμηση των επιπτώσεων της πανδημίας στη ζωή και τις συνθήκες εργασίας. Θα παρέχει επίσης σε βάθος αναλύσεις σε συγκεκριμένα θέματα. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στο <https://www.eurofound.europa.eu/topic/covid-19>